

Аналітичний матеріал

ВИСВІТЛЕННЯ ТЕМИ ГЕНДЕРНОЧУТЛИВОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ: ДОСВІД МЕДІА

Авторки: Ліза Кузьменко, Зоя Красовська

Матеріал виготовлено ГО «Жінки в медіа» завдяки фінансовій підтримці Уряду Великої Британії в межах проєкту «Жінки. Мир. Безпека»: відповіді на виклики війни», який виконується Українським Жіночим Фондом у партнерстві з ГО «Ла Страда – Україна», Асоціацією жінок-юристок України «Юрфем», Інформаційно-консультаційним жіночим центром, Українською фундацією громадського здоров'я та Центром «Жіночі перспективи» за сприяння Офісу Віцепрем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції та Апарату Урядової уповноваженої з питань гендерної політики. Відповідальність за зміст матеріалу несе ГО «Жінки в медіа».

ЗМІСТ

/ 4 Про дослідження

/ 5 Резюме

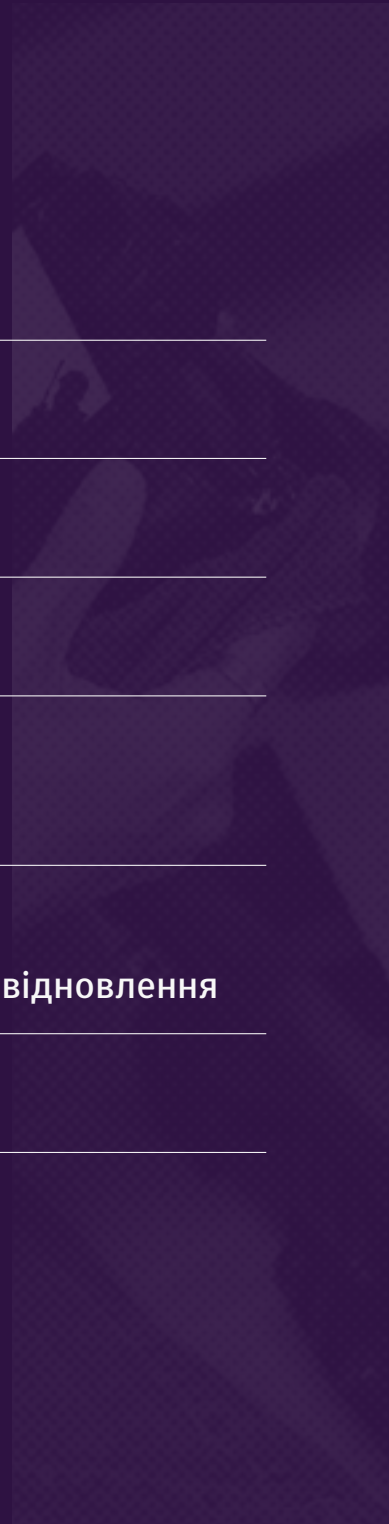
/ 9 Передумови

/ 14 Методологія

/ 16 **Розділ 1.**
Як медіа висвітлюють тему відновлення

/ 22 **Розділ 2.**
Важливість гендерночутливого підходу у висвітленні відновлення

/ 26 Рекомендації

ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ

Комітет Міністрів Ради Європи, визнаючи, що медіа мають «величезний потенціал для здійснення соціальних змін», закликав держави-члени та медіакомпанії ЄС вжити заходів для підтримання дискурсу гендерної рівності в медіа¹. Медіа є не просто дзеркалом суспільства, вони здатні змінювати суспільство й свідомість споживача завдяки поширенню контенту.

Оскільки гендерно чутливе відновлення ставить у центр уваги потреби різних груп жінок і чоловіків, у тому числі через забезпечення їхньої рівноправної участі у відбудові уражених війною регіонів і громад, важливо допомогти українським медіа мати відповідну оптику для матеріалів про відбудову.

Це дослідження проводилося з метою з'ясувати з якими складнощами стикаються журналісти й журналістки, висвітлюючи тему відбудови України, та чи надається увага в таких темах гендерночутливому відновленню.

1 [Recommendation CM/Rec\(2013\)1 of the Committee of Ministers to member States on gender equality and media](#)

РЕЗЮМЕ

01.

Було опитано 117 респонденток і респондентів з 94 українських редакцій.

02.

Абсолютна більшість опитаних журналісток і журналістів вказали, що особисто брали участь у підготовці матеріалів на тему відновлення – 73%.

Водночас відслідковується тенденція, коли журналісти по-різному розуміють що є процесом «відновлення України». Можна припустити, що це є наслідком нечіткої комунікації з боку стейкхолдерів. Наприклад, викликає складність визначення питання відбудови поза її фізичним виміром, коли йдеться не лише про будівництво та інфраструктуру, а й про соціальний, культурний, освітні сфери. Дехто з журналістів вважає, що оскільки війна ще триває, то про відбудову зарано говорити. Крім того, деякі редакції вказують, що не розглядають ті теми, про які пишуть, як теми про відновлення, помилково вважаючи, що це тематика характерна для медіа прифронтових територій.

03.

Найпоширенішим жанром для висвітлення теми відновлення серед опитаних медіа є новини.

Майже половина з тих, хто висвітлює відновлення найчастіше використовують саме цю форму подачі інформації. Варто зазначити, що «новина» в журналістиці переважно передбачає оперативне, коротке інформування, без різнобічних коментарів, аналітики та глибшого занурення в проблематику. Як правило, новина не включає різних кутів подачі інформації. Це означає, що для висвітлення теми відновлення з урахуванням гендерної оптики доцільно використовувати розлогі аналітичні та художньо-публіцистичні жанри.

04.

Серед усіх опитаних 43% вказали, що натрапляли на труднощі, висвітлюючи тему відновлення.

Найбільш частою проблемою респондентки та респонденти вказували небажання надавати інформацію чи брак комунікації з боку представників органів влади різних рівнів. Цікаво, що медійники локальних медіа вказують на брак комунікації з представниками уряду та парламенту щодо відновлення України, особливо в соціальній сфері, а також недоступність документів уряду щодо планів відновлення України, у тому числі і щодо означених в опитуванні тем та підтем. Доцільним видається локалізації теми відновлення на конкретні регіони і громади. Журналістам локальних медіа варто звертати увагу на комунікацію з органами місцевої влади, щоби інформувати свою місцеву аудиторію.

05.

Друга за популярністю проблема серед медійників — брак експертів та експерток на тему.

Йдеться про те, що складно журналістам підібрати таких експертів, тобто про суб'єктивну оцінку, а не про брак експертів, як факт. Одна із респонденток звернула увагу на те, що і в темі відновлення важливо приділяти увагу гендерному балансу в репрезентації експертного середовища.

06.

У підтемах, що стосуються гендерно чутливого відновлення, з великим відривом за частотою медіа висвітлюють надання соціальних послуг вимушеним переселенцям. Другою за популярністю підтемою є надання соціальних послуг людям з інвалідністю, людям старшого віку.

07.

Рідше йдеться про людей, що пережили складний травматичний досвід — полон, сексуальне насильство, пов'язане з війною (СНПК), досвід бойових дій, депортацію. Те, що ця тема звучить у медіа дещо рідше, можна також пояснити тим, що загалом цих історій менше, вони вимагають делікатності та професійної підготовки для роботи з темою. Медійники потребують навчання та роз'яснень як працювати з людьми, які пережили травму.

08.

Абсолютна більшість 69% опитаних відповіли, що вважають компоненти гендерної чутливості у відновленні важливим для своєї аудиторії та готові враховувати ці аспекти в своїх матеріалах. Три чверті опитаних, тобто 75% зазначили, що їм бракує знань з питань гендерночутливого відновлення.

09.

Перспективним видається розкриття теми гендерно чутливого відновлення через журналістику даних.

Для цього потрібна гендерно дезагрегована за статтю статистика в різних сферах, як на загальнодержавному, так і на рівні громад. Органам влади важливо формувати та комунікувати таку статистику в різних сферах, як на загальнодержавному, так і на рівні громад, що дозволить створювати на їх основі публікації, зокрема, у жанрі журналістики даних.

10.

Важливо розуміти, що тема гендерно чутливого відновлення є не тільки окремою темою, а й має бути врахована в журналістських матеріалах наскрізно.

Й це врахування залежить від підвищення гендерної чутливості журналістів і медіа, тобто здатності визнавати існуючі гендерні відмінності, наявність у суспільстві дискримінації за ознакою статі, проявів нерівності та враховувати ці аспекти у своїх матеріалах.

11.

Варто й надалі наголошувати, що гендерна рівність і недискримінація — це базові журналістські стандарти, що закріплені у статті 15 Кодексу етики українського журналіста, й відповідно згадуються у новому Законі України «Про медіа».

ПЕРЕДУМОВИ

В новій спільній оцінці потреб України на відновлення та відбудову (RDNA3) за період з 24 лютого 2022 року по 31 грудня 2023 року, що була підготовлена спільно Світовим банком, Урядом України, Європейською Комісією та Організацією Об'єднаних Націй (ООН) у координації з гуманітарними партнерами та партнерами з розвитку, серед іншого, наголошується про складнощі для медійного сектору України.

Зокрема, українські медіа та журналісти продовжують свою діяльність, забезпечуючи доступ до інформації в умовах фінансового тиску, що особливо критично для локальних редакцій через зменшення рекламних доходів. Війна також створила значні труднощі для медіа-сектору, впливаючи на право на пошук, отримання та передачу інформації. Крім того, згідно з даними ЮНЕСКО, з моменту загострення війни було зафіксовано 14 випадків загибелі журналістів.²

Дослідження ГО «Жінки в медіа» «Становище журналісток та інших працівниць медіа в Україні» 2022 року показує, що ризики для жінок в медіа особливо посилюються через фізичні та економічні загрози, зростання навантаження як на роботі, що є суспільно важливою, так і у позаробочий час, коли йдеться про потребу піклуватися про рідних, особливо, якщо вони опиняються в небезпеці через бойові дії в Україні. При цьому, війна ще більше звужує простір до відстоювання політик рівності, це хибно видається менш актуальним, хоча, згідно зі статистикою дискримінація і насильство в такий час тільки зростають.

Переважає більшість опитаних медійниць зазнавали дискримінації чи насильства на роботі. Серед найбільш поширених практик — психологічне насильство, сексизм та кар'єрна дискримінація. Найчастіше їхнім джерелом були герої матеріалів, але нерідко — колеги чи керівники з медіа. Коли журналісткам доводиться частіше взаємодіяти із військовими в умовах посилення збройної агресії Росії в Україні, ризики дискримінації зростають, адже армія все ще залишається однією з найбільш патріархальних інституцій у суспільстві.

2 [UKRAINE Third Rapid Damage and Needs Assessment \(RDNA3\) February 2022 – December 2023](#)

Небезпечні умови роботи на війні ще більше звужують кар'єрні можливості для жінок через стереотипне ставлення до жінки як в першу чергу до матері, «слабшої» тощо. Формалізовані політики недискримінації та гендерної рівності часто відсутні в редакціях навіть у толерантних колективах.³

За даними нової спільної оцінки потреби України на відновлення та відбудову оцінюються у 486 мільярдів доларів США. Окремий розділ оцінки було присвячено гендерним аспектам впливу війни та пріоритетам для забезпечення гендерно чутливого та інклюзивного відновлення України.

Як підкреслює організація ООН Жінки в Україні, війна має гострий вплив на жінок та дівчат, а також ЛГБТК+ спільноту, які мають особливі потреби та пріоритети у відновленні⁴:

- Жінки становлять більшу частину внутрішньо переміщених осіб (ВПО) і переважають серед українців, які прагнуть повернутися до України. За даними на жовтень 2023 року, з 3,7 мільйона ВПО, 56% — жінки. З 4,6 мільйона осіб, які повернулися до місць постійного проживання, жінки становлять 93%;
- У 2024 році 14,6 мільйона українців потребують гуманітарної допомоги, 56 % з них — жінки та дівчата;
- Жінки отримують на 18,6% менше за чоловіків за роботу рівної цінності, а їхня представленість у робочій силі на 15,1 % нижча, ніж у чоловіків. Недостатність робочих місць особливо відчутна серед жінок віком від 25 до 44 років;
- За оцінками ООН Жінки, жінки витрачають на 16 годин на тиждень більше, ніж чоловіки, на неоплачувану домашню роботу, а потенційні фінансові наслідки збільшення неоплачуваної роботи жінок по догляду за дітьми з лютого 2022 року становлять 72,5 мільярда доларів США;
- Станом на квітень 2023 року жінки становили 72% від усіх зареєстрованих безробітних.

3 Дослідження ГО «Жінки в медіа» «Становище журналісток та інших працівниць медіа в Україні»

4 ООН Жінки в Україні «За даними нової спільної оцінки потреби України на відновлення та відбудову (RDNA3) оцінюються у 486 мільярдів доларів США»

Інші виклики для гендерно чутливого відновлення включають збільшення неоплачуваної роботи жінок по догляду за іншими членами родини, підвищення ризиків гендерно зумовленого насильства та зменшення участі жінок у формальних процесах прийняття рішень.

ГО «Жінки в медіа» у своєму дослідженні 2023 року «Недооцінена загроза: гендерна дезінформація щодо українських журналісток» дійшли до висновку, що Росія використовує стратегію гендерної дезінформації в Україні, аби примусити журналісток замовчати та сформувані певне негативне уявлення про гендерну рівність і роль жінок у демократичних суспільствах. Через відсутність уваги до проблеми гендерної дезінформації як з боку держави, конкретних інституцій, почасти медіа, жінки, які піддаються інформаційним атакам, змушені сам на сам боротися з проблемою та її наслідками, що у довгостроковій перспективі може призвести до зниження рівня залученості жінок у суспільно-політичні процеси.⁵

Важливим для контексту є й розуміння, що штат більшості редакцій не передбачає великої кількості працівників. Про це йдеться в дослідження ГО «Жінки в медіа» «Гендерний баланс у прийнятті рішень в медіаорганізаціях України». Розмір редакцій впливає не лише на гендерну репрезентацію, а й на навантаження на жінок-керівниць. Часто в маленьких колективах одна й та сама людина поєднує одразу кілька керівних посад, оскільки медіа мають брак кадрів та ресурсів. Деякі опитані вказували, що саме низькі доходи у медіа стають причиною того, що редакції складаються в основному з жінок, які й обіймають керівні посади.⁶

Галина Котлюк, координаторка програми «Гендерна демократія» Фонду імені Гайнріха Бюлля звертає увагу на те, що коли йдеться про відновлення пошкоджених будинків або будівництво нових, дуже важливо враховувати гендерно чутливий підхід, який гарантуватиме, що будуть враховані потреби жінок з дітьми, ЛГБТК+ спільноти, людей з інвалідністю та людей старшого віку. Без цієї інфраструктури зросте обсяг неоплачуваної праці (яку виконують переважно жінки), а це посилить навантаження на жінок.

5 [ГО «Жінки в медіа» «Недооцінена загроза: гендерна дезінформація щодо українських журналісток»](#)

6 [ГО «Жінки в медіа» «Гендерний баланс у прийнятті рішень в медіаорганізаціях України»](#)

Тож необхідно подбати про те, щоб для задоволення потреб жінок у громадах була відновлена соціальна інфраструктура. До того ж слід буде звернути увагу на потреби постраждалих від гендерно зумовленого насильства, більшість із них — жінки.⁷

Національний план дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 на період до 2025⁸ року визначив основні цільові групи, які найбільше постраждали від війни. Передусім, це:

- внутрішньо переміщені особи, серед яких 60% жінок;
- постраждалі від сексуального насильства, пов'язаного з війною та торгівлі людьми;
- жінки і чоловіки, які повернулися з полону;
- особи з інвалідністю, старшого віку, інші маломобільні групи, які проживають поблизу та у районах бойових дій;
- жінки та діти, яких було повернено в Україну після їхньої депортації;
- члени сімей учасників бойових дій, військовослужбовців, полонених, зниклих безвісти, загиблих.

Інформаційно-консультативний жіночий центр звертає увагу, що гендерне бачення відновлення України передбачає, що всі можливості, заклади, послуги, ресурси відкриті для всіх людей (дівчат і хлопців, жінок і чоловіків), і стереотипи щодо жінок і чоловіків не визначають суспільні ролі та очікування (гендерна інклюзія). Гендерна інклюзія відбудови забезпечується трансформативним процесом через кожну сферу за допомогою впровадження інструментів експертної участі і впливу та доступу до ресурсів. Трансформаційність процесу відновлення означає, що під час відновлення усуваються структурні перешкоди, які унеможлилювали або обмежували доступ

⁷ [Фонд імені Гайнріха Бьоля «Відновлення України потребує гендерно чутливого підходу»](#)

⁸ [Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» на період до 2025 року](#)

певних груп людей (дівчат і хлопців, жінок і чоловіків) до тих чи інших можливостей, закладів, послуг і ресурсів.⁹

В Україні діє «Платформи забезпечення гендерного мейнстрімінгу та інклюзії у відновленні» при Комісії з питань координації взаємодії органів виконавчої влади щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, що утворена Постановою Кабміну від 2 вересня 2020 року № 784. Передбачається застосування гендерного підходу до усіх пріоритетних напрямів відновлення (енергетика, транспорт, сільське господарство, інфраструктура, ІТ-індустрія, людський капітал).¹⁰

9 [Олена Сулова/ ІКЖЦ](#)

10 [Мінсоцполітики: В Україні створено Платформу забезпечення гендерного мейнстрімінгу та інклюзії у відновленні/ Урядовий портал](#)

МЕТОДОЛОГІЯ

Дослідження проводилося ГО «Жінки в медіа» через опитування у формі анкетування з 08 по 20 лютого 2024 року. Анкета поширювалася онлайн серед медіа-спільноти, зокрема спільноту «Жінки в медіа», Комісію з журналістської етики, Національну спілку журналістів України та шляхом оприлюднення на сторінках тематичних видань: Детектор медіа, Інститут масової інформації, Центр прав людини ZMINA та інших. Результати опитування проаналізовані й поширені в узагальненому вигляді, всі відповіді конфіденційні.

В опитуванні взяли участь 117 респонденток і респондентів з 94 українських редакцій та 6 фрілансерів. Більшість становлять жінки — 106 респонденток, чоловіки — 11 респондентів.

Розподіл відповідей за статтю

жінки: 91%

чоловіки: 9%

Переважна кількість відповідей надійшла від журналісток і журналістів — 39%, від редакторів — 30% відповідей. Менше чверті респондентів — керівництво медіа — 22%, а 6% опитаних обіймають інші посади в медіа.

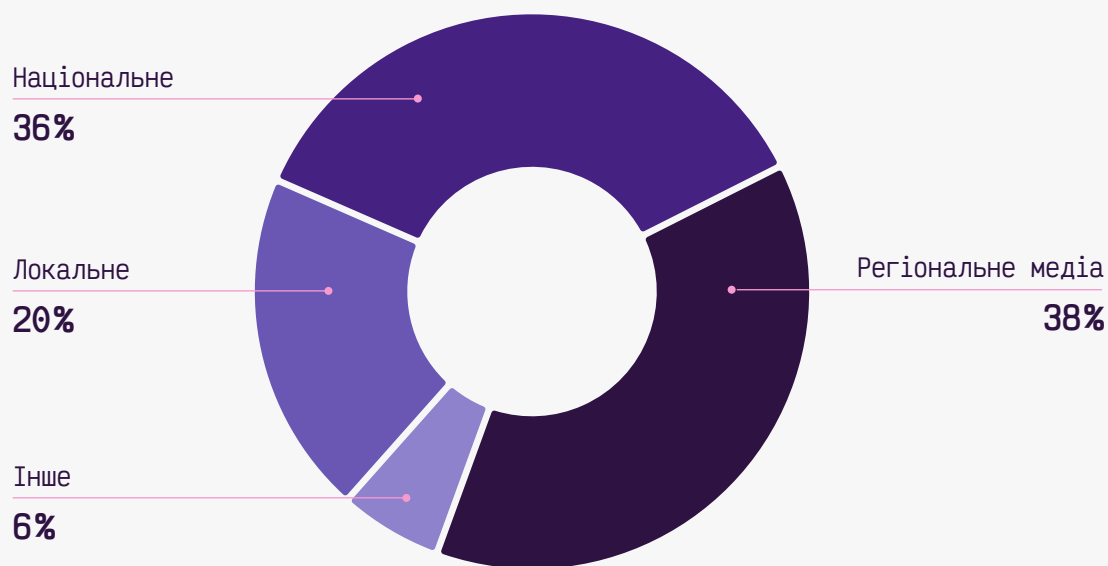
Роль респонденток(ів) у редакції

38%	30%	22%	9%
Журналіст(-ка)	Редактор(-ка)	Керівник(-ця) медіа	Інше

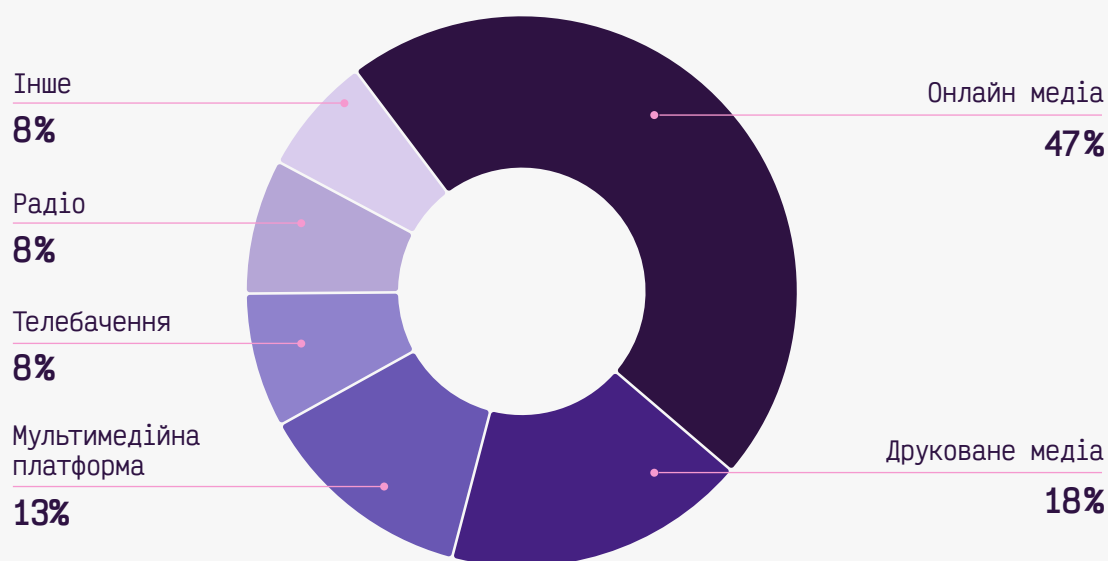
Майже однакову кількість відповідей надали представниці та представники регіональних — 38%, та національних медіа — 36%. Медійниці та медійники з локальних медіа склали 20% респондентів.

Майже половина опитаних працюють в онлайн медіа — 47%, у друкованих медіа — 18%, у редакціях мультимедійних платформ — 13%, на телебаченні та радіо — по 8%.

Медіа за широтою географії охоплення

Розподіл відповідей за типом медіа

Розділ 1

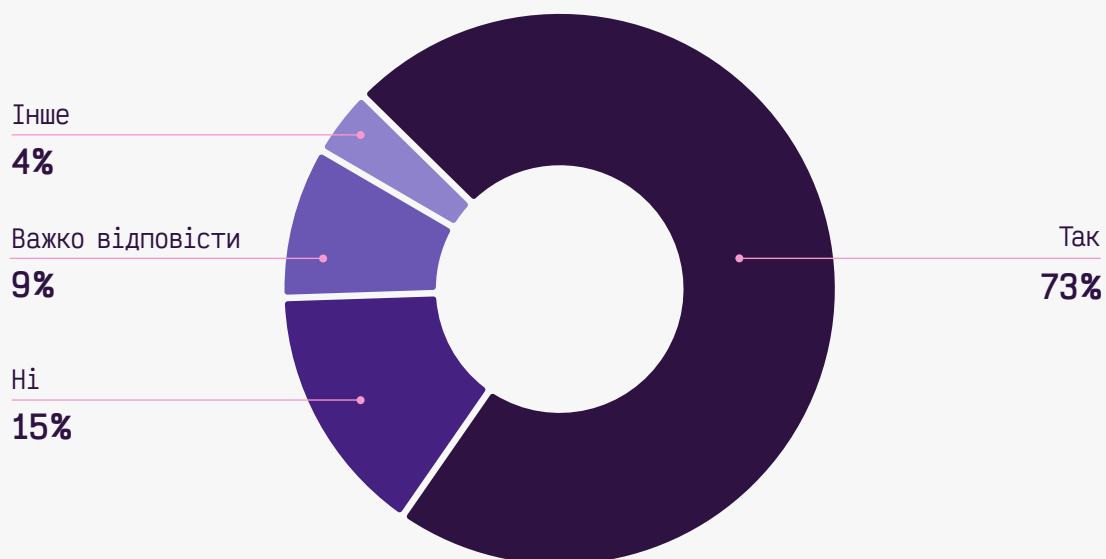
ЯК МЕДІА ВИСВІТЛЮЮТЬ ТЕМУ ВІДНОВЛЕННЯ

Абсолютна більшість опитаних вказали, що особисто брали участь у підготовці матеріалів на тему відновлення — 73%. Не брали участі в підготовці таких матеріалів 15%. Ще 9% зазначили, що їм складно відповісти на це запитання.

Один із коментарів до відповіді «Інше» містив такий відгук:

“Війна ще триває. Зараз про відбудову ще тільки починають говорити. Поширеніша тема — це втрати, загибель військово-вослужбовців, збитки, які принесла війна».

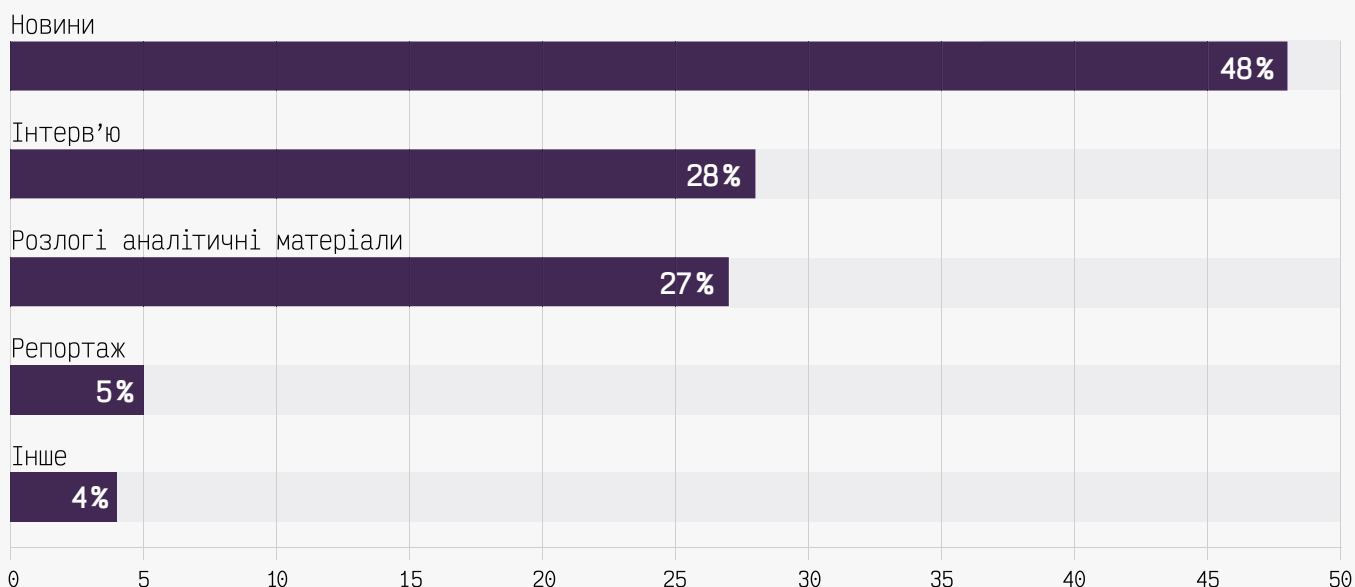
■ Чи робили ви особисто матеріали на тему відновлення?

Найпоширенішим жанром для висвітлення теми відновлення серед опитаних медіа є **новини**. Майже половина з тих, хто висвітлює відновлення найчастіше використовують саме цю форму подачі інформації.

Майже однакова частка медіа часто використовує жанри **інтерв'ю** та **аналітичних статей** на теми відновлення — 28% та 27% відповідно. Ще 5% розповідають про відновлення через репортажі. Інші жанри використовують 4% серед опитаних, які висвітлюють відновлення та відбудову України.

У яких жанрах найчастіше робили матеріали про відновлення?*

* у цьому запитанні була можливість обрати кілька варіантів відповідей

Одна з редакторок регіонального медіа Вінницької області зазначила, що:

“Потрібно більше говорити про відбудову / відновлення в ширшому контексті, не тільки фізичну відбудову споруд / житла тощо, а й про відновлення — як екзистенційну тему, яка охоплює, зокрема, й соціальну сферу, а також сприяє розвитку та модернізації».

Серед усіх опитаних **43%** вказали, що поставали перед труднощами, висвітлюючи тему відновлення. Найбільш частою проблемою респондентки та респонденти вказували небажання надавати інформацію чи брак комунікації з боку представників органів влади різних рівнів.

“Велика проблема, це комунікація з представниками уряду та парламенту щодо відновлення України, особливо в соціальній сфері. Дуже мало у доступі документів уряду щодо планів відновлення України, у тому числі і щодо означених в опитуванні тем та підтем»,

— вважає редактор локального медіа в Дніпропетровській області.

Друга за популярністю проблема серед медійників — брак експертів та експерток на тему. Менш як 10% серед усіх опитаних (16% серед тих, хто висвітлювати тему відновлення) вважають проблемою те, що матеріали на тему відновлення мають невисокий попит в аудиторії та набирають мало переглядів.

“ «Хочеться більше платформ для фрілансерів, різноманітних проєктів, куди можна подати свій матеріал. Чую багато відмов, тобто журналісту матеріал опублікувати не дуже доступно. Я вважаю, що про наших героїв, волонтерів, відбудову унікальних зруйнованих будівель, відбудову житла людей, допомогу постраждалим категоріям потрібно писати більше! Історії і тексти просто залишаються у столі журналістів»,

— зазначила журналістка-фрілансерка.

Найбільш поширені труднощі у висвітленні теми відновлення:

Серед інших складнощів роботи з темою відбудови:

- Брак цікавих, небанальних героїв та історій;
- Відсутність інтересу до теми у авторки / автора матеріалу;
- Складнощі доступу до прифронтової чи окупованої території;
- Складно отримати оперативні експертні коментарі для новин;
- Складність визначення питання відбудови поза її фізичним виміром, коли йдеться не лише про будівництво та інфраструктуру, а й про соціальний, культурний, освітній тощо рівні відбудови.

Одна із респонденток звернула увагу на те, що і в темі відновлення важливо приділяти увагу гендерному балансу в репрезентації експертного середовища:

“ «Потрібно нагадувати колегам про важливість збереження гендерного балансу. Можна започаткувати міні-проект з циклу інтерв'ю з експертками»

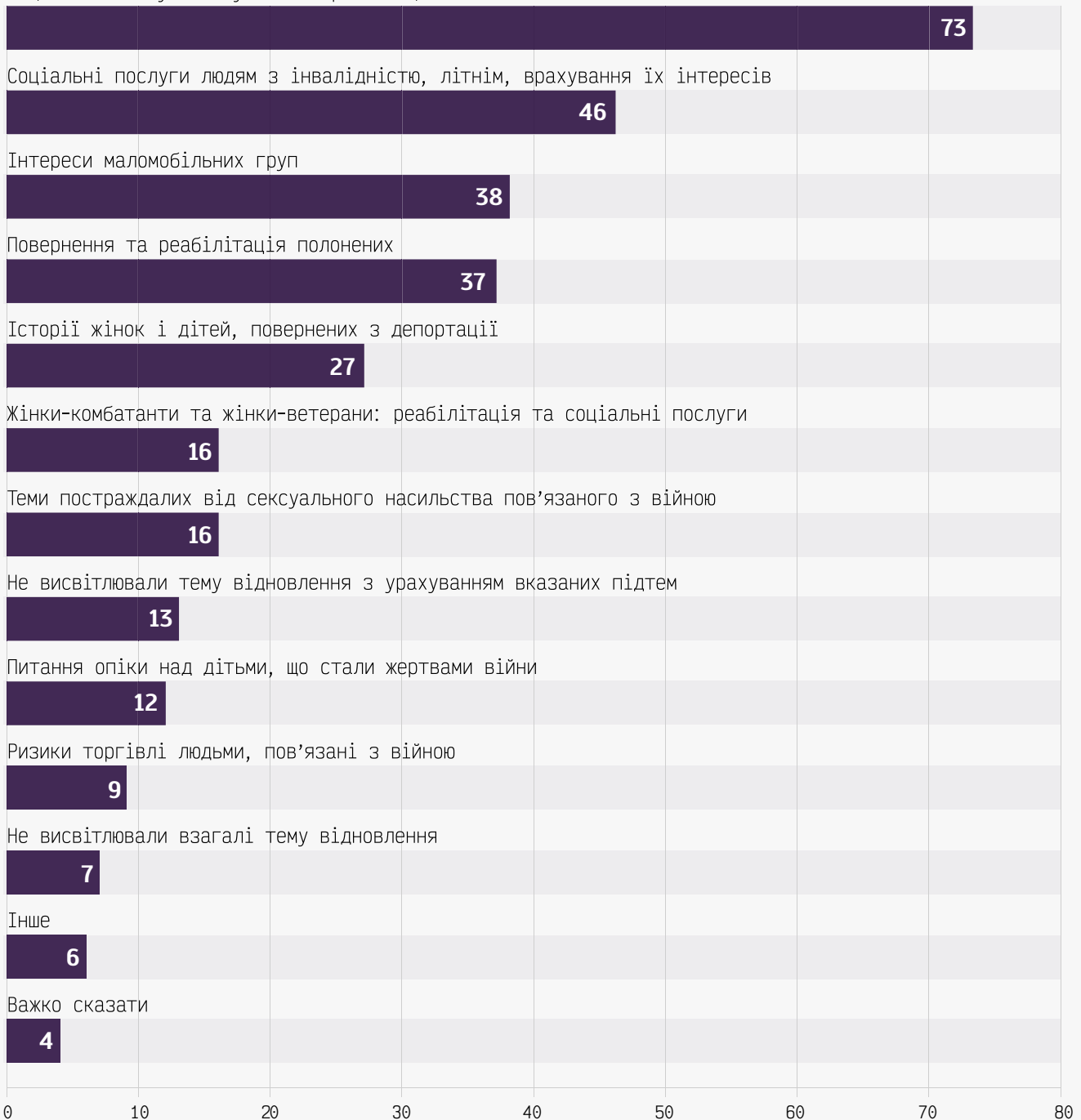
У підтемах, що стосуються гендерно чутливого відновлення, з великим відривом за частотою медіа висвітлюють надання **соціальних послуг вимушеним переселенцям**.

Другою за популярністю підтемою є **надання соціальних послуг людям з інвалідністю, людям старшого віку** та врахування їхніх інтересів у процесах відновлення.

Третьою за частотою є тема **врахування інтересів маломобільних груп**. І майже з такою ж частотою — висвітлення **проблеми повернення полонених та реабілітації** людей, що повернулися з полону.

Підтеми в контексті відновлення, що висвітлювалися

Соціальні послуги вимушеним переселенцям

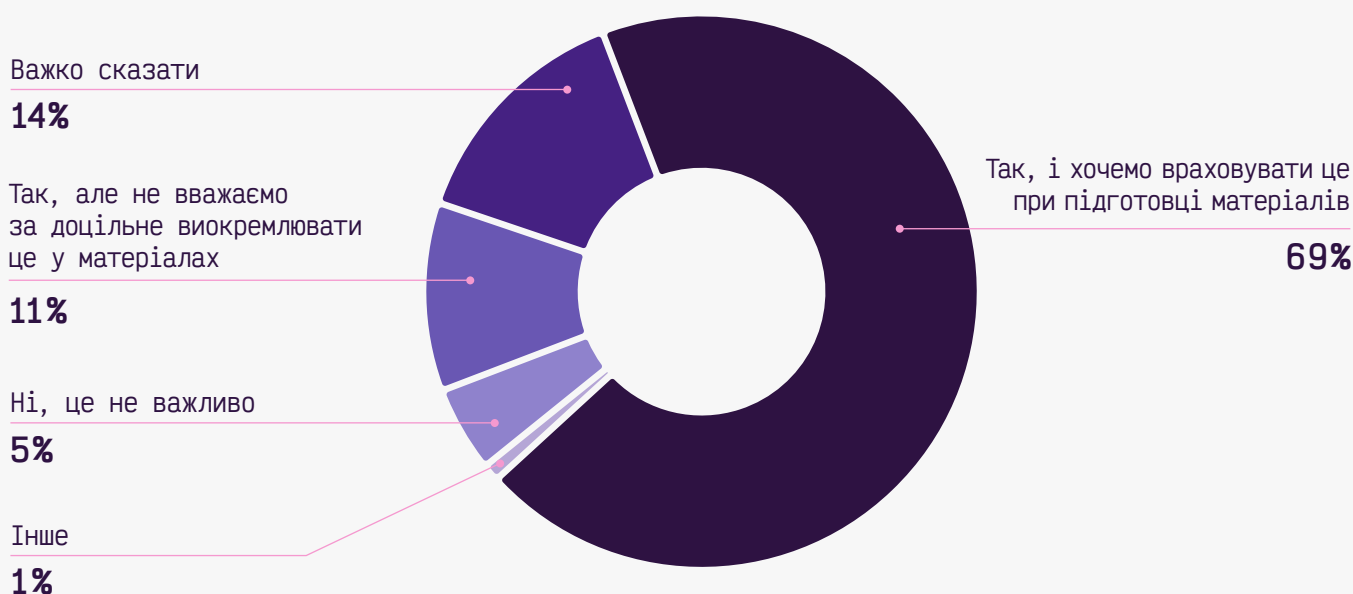
Отже, з перспективи медіа найбільш видимими виявляються запити та інтереси людей, що особливо потребують соціального захисту. До цієї групи частіше потрапляють люди, що вимушено покинули домівки, люди з інвалідністю, люди старшого віку та маломобільні люди. Рідше це люди, що пережили складний травматичний досвід – полон, сексуальне насильство (СНПК), досвід бойових дій, депортацію. Те, що ця тема звучить у медіа дещо рідше, можна також пояснити тим, що загалом цих історій менше, вони вимагають особливої делікатності та професійної етичної підготовки для роботи з темою.

Розділ 2

ВАЖЛИВІСТЬ ГЕНДЕРНО ЧУТЛИВОГО ПІДХОДУ У ВИСВІТЛЕННІ ВІДНОВЛЕННЯ

Абсолютна більшість 69% опитаних відповіли, що вважають компоненти гендерної чутливості у відновленні важливим для своєї аудиторії. Наступна за популярністю відповідь — не визначена, «важко сказати» відповіли 14% респонденток і респондентів. 11% вважають, що цей компонент важливий, але не вважають за необхідне наголошувати на ньому в матеріалах. Ще 5% не вважають гендерний компонент у відновленні важливим для аудиторії своїх медіа.

Чи вважаєте ви важливим для вашої аудиторії компонент гендерної чутливості у процесах відновлення?

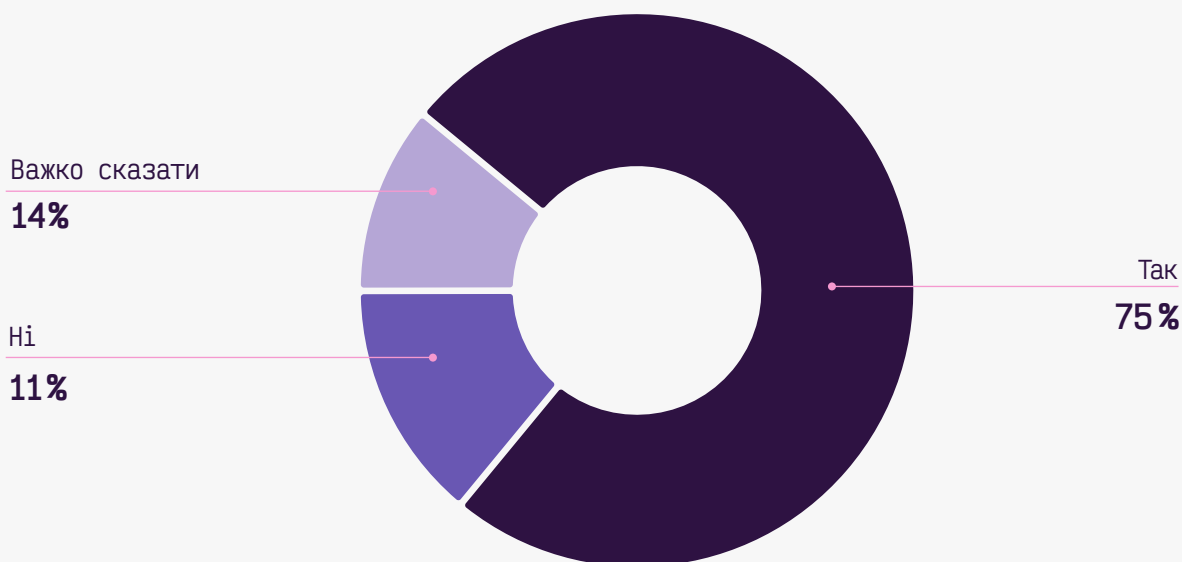

“Мені цікава тема гендерної чутливості у процесах відновлення. На даний час працюю в проєкті від Волинського прес-клубу, який стосується гендерно чутливої журналістики. Щоразу відкриваю для себе щось нове, про що ще рік тому не знала майже нічого. Наші читачі вже звикли й нормально сприймають фемінітиви»,

— зазначила редакторка друкованого медіа Полтавської області.

Три чверті опитаних, тобто 75% зазначили, що їм бракує знань з питань гендерно чутливого відновлення. Не відчувають браку знань лише 11%, а 14% не мають однозначної відповіді на це запитання.

Чи відчуваєте ви, що вам потрібно більше знань з питань гендерночутливого відновлення?

“Хотілося б відвідати відповідні тренінги, щоб підвищити свої знання з теми».

“Мене особисто цікавить те, як цю тему можна розкривати та досліджувати з боку журналістики даних. Тому буду рада будь-яким матеріалам та порадам у спільноті щодо гендерного компоненту».

“Гендерного навчання і гендерної складової у публікаціях завжди буде мало. Багато років суспільство, церква, прихильники «традиційних» постулатів втокмачували нам, що фемінізм і гендер – зло. Треба [це] змінювати».

Після заповнення анкети респондентки і респонденти мали можливість залишити розлогий коментар про розуміння теми, запити та рефлексії. Наведемо кілька коментарів, що відображають різність у підходах і запитах медійників:

“ «Тема дуже актуальна і цікава, але все ж таки, особисто в мене, є відчуття, що зараз ще не завадить примітивного роз'яснення суспільству та спеціалістам, і багатьом медійникам також, що це, для чого і чому це важливо».

“ «Наше медіа знаходиться у Івано-Франківську, тому ми не дивимося в бік тем відновлення, або ж не розглядаємо ті теми, про які пишемо, як теми про відновлення. Бо видається, що це швидше тематика для медіа прифронтових територій. Думаю, після цього опитувальника ми змінимо свій погляд».

РЕКОМЕНДАЦІЇ

- Провести роз'яснювальну кампанію / прескоференцію / обговорення для журналістів щодо важливості комунікації теми відновлення України, попри триваючий воєнний стан в Україні. Зокрема, це може бути серія заходів для журналістів/ток (семінари, тренінги, круглі столи) спільно з представниками різних ініціатив, що працюють у напрямку відновлення. Наприклад, комунікувати важливість врахування гендерно чутливого відновлення в рамках проєкту «Вікно відновлення»;
- Дати визначення терміну «відновлення», описати що входить в це поняття, дати роз'яснення і рекомендації як журналісти можуть включати теми гендерно чутливого відновлення в свої матеріали;
- Розмістити відповідну інформацію про гендерно чутливе відновлення на офіційних сайтах органів державної влади та місцевого самоврядування. Разом з Міністерством культури та інформаційної політики доручити виконавчим органам різних рівнів розміщувати інформацію про плани відновлення на своїх ресурсах та комунікувати в громадах, зокрема, безпосередньо у партнерстві з медіа;
- Забезпечити збір та використання дезагрегованої за статтю статистики у процесах відновлення та відбудови України. Зоохочувати використання такої інформації журналістів, шляхом стимулювання журналістики даних (*через проведення конкурсів, надання міжнародної технічної допомоги медіа*);
- Оголосити і провести всеукраїнський конкурс журналістських робіт з тематики гендерно чутливого відновлення;
- Запровадити практику висвітлення позитивного досвіду гендерно чутливого відновлення, зокрема на рівні територіальних громад, практик залучення різних груп жінок та чоловіків до формування програм та проєктів з відновлення

